

RS AU § 248 Remiss. Betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62)

Ärendenummer: RS 2025/1584

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har mottagit remiss av betänkandet *SOU 2025:62 – Ansvaret för hälso- och sjukvården*. Remissvar ska lämnas senast den 31 oktober 2025.

Remissvaret har tagits fram i samarbete mellan regionstyrelseförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Vårdansvarskommittén avråder från helt och delvis statligt huvudmannaskap men föreslår ett förstärkt statligt system- och finansieringsansvar inom vissa områden och minskad användning av riktade statsbidrag. Förvaltningarna välkomnar dessa intentioner men framhåller att Gotlands ö-läge kräver särskild hänsyn i styrning och resursfördelning. Utredningens simuleringar visar att Gotland vid ett helt statligt huvudmannaskap skulle riskera kraftigt minskade resurser (–13 %), vilket skulle få allvarliga konsekvenser för en jämlik och hållbar vård. Region Gotland uppmanar regeringen att utreda tre möjliga handlingsalternativ:

1. Ge Region Gotland ett ö-tillägg som möjliggör både det kommunala- och regionala uppdraget och som samtidigt stärker den civila beredskapen på det sätt Gotlands geografiska läge kräver.
2. Staten tar över ansvaret för den gotländska sjukvården.
3. Slå ihop hälso- och sjukvården på Gotland med en annan sjukvårdsregion med större befolkningsunderlag, för att bättre hantera de krav som Gotlands unika läge medför.

Bedömning

Förvaltningarna delar vårdansvarskommitténs bedömning om att avstå från helt och delvist statligt huvudmannaskap nationellt. Region Gotland stödjer intentionen om att stärka statens systemansvar men framhåller särskild hänsyn till ö-lägets unika förutsättningar i styrning och resursfördelning. Utredningen saknar en djupgående analys om en resursfördelning som är anpassad till Gotlands förutsättningar och de förväntningar som finns på Gotland utifrån uppbyggnaden av det civila försvaret.

Principiellt välkomnar förvaltningarna initiativ till ökad statlig styrning inom de utpekade områdena. I betänkandet är det otydligt hur ett övertagande av såväl systemansvar som finansieringsansvar ska ske, varför det också är svårt att

bedöma konsekvenserna av förslaget. Förslagen innebär ökad statlig styrning där regionerna fortsatt behåller verksamhets- och tillhandahållansvar.

Förvaltningarna betonar i svaret att framtida förslag avseende kompetensförsörjning behöver ta hänsyn till regionernas olika storlek och förutsättningar. Vidare bör praktisk tjänstgöring för psykologer inkluderas i det fortsatta arbetet med utbildningsplatser. Luftburen ambulanssjukvård och sjuktransporter behöver ses som en integrerad del av vårdkedjan eftersom förändringar kan påverka både intensivvårdsresurser och landbaserade transporter. Gotland saknar möjlighet till landambulans till fastlandet vilket gör flygtransporter avgörande och ofta den enda länken till övriga Sverige.

Stärkta patienträttigheter välkomnas men förvaltningarna delar inte betänkandets förslag om utökade sanktioner. I stället föreslås att en verkningsfull väg är att identifiera utvecklingsområden och erbjuda verktyg för förbättring.

Förvaltningarna stödjer intentionen att stärka statens systemansvar men framhåller att det krävs särskild hänsyn till ö-läget i styrning och resursfördelning. Framtida ekonomiska modeller behöver kompensera för strukturella merkostnader. För att säkerställa en vård som är jämlik, tillgänglig och hållbar är samverkan mellan stat och region en avgörande faktor.

Därav föreslås fortsatt tre handlingsalternativ:

1. Ge Region Gotland ett ö-tillägg som möjliggör både det kommunala- och regionala uppdraget och som samtidigt stärker den civila beredskapen på det sätt Gotlands geografiska läge kräver.
2. Staten tar över ansvaret för den gotländska sjukvården.
3. Slå ihop hälso- och sjukvården på Gotland med en annan sjukvårdsregion med större befolkningsunderlag, för att bättre hantera de krav som Gotlands unika läge medför.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras Josefine Strandängers, ekonomicontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att handlingsalternativ två och tre, gällande att staten tar över ansvaret för den gotländska sjukvården och att slå ihop hälso- och sjukvården på Gotland med en annan sjukvårdsregion, stryks från yttrandet.

Filip Reinhag (S) yrkar avslag till Johan Malmros (C) yrkande. I detta instämmer Saga Carlgren (V).

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget ställningstagande med hänvisning till att redaktionella ändringar görs i underlaget.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros (C) yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Socialdepartementet SOU 2025:62 Volym 1 & Volym 2 Ansvaret för hälso- och sjukvården inkom 2025-06-25

Yttrande daterat 2025-10-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-09-18